



KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 18.1.2018r.
COM(2018) 10 final

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

**Działania UE na rzecz poprawy przestrzegania prawa ochrony środowiska i zarządzania
środowiskiem**

{SWD(2018) 10 final}

KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW

Działania UE na rzecz poprawy przestrzegania prawa ochrony środowiska i zarządzania środowiskiem

1. WPROWADZENIE I KONTEKST

W niniejszym komunikacie przedstawiono plan działania mający na celu poprawę przestrzegania prawa ochrony środowiska UE i poprawę zarządzania środowiskiem. Obejmuje on współpracę Komisji z państwami członkowskimi i osobami zawodowo zajmującymi się ochroną środowiska, takimi jak: inspektorzy, audytorzy, funkcjonariusze policji i prokuratorzy, w celu stworzenia inteligentnej i opartej na współpracy kultury przestrzegania wspólnotowych przepisów dotyczących ochrony środowiska w zakresie takich działań, jak produkcja przemysłowa, unieszkodliwianie odpadów czy rolnictwo.

UE posiada już rozbudowane prawodawstwo w zakresie ochrony środowiska. Istnieją jednak poważne wyzwania związane z wdrażaniem przepisów, co Komisja podkreśliła w przeglądzie wdrażania polityki ochrony środowiska¹. Wiąże się to z utrzymującymi się problemami związanymi ze środowiskiem, takimi jak: zanieczyszczenia wody pochodzące z rozproszonych źródeł, zła jakość powietrza na obszarach miejskich, niezadowalający poziom przetwarzania odpadów oraz wymieranie gatunków i degradacja siedlisk. Problemem jest również popełnianie wysokiej liczby przestępstw przeciwko środowisku,² a także kierowanie dużej liczby skarg dotyczących środowiska do Komisji³ oraz petycji do Parlamentu Europejskiego. Koszty niewdrożenia przepisów z dziedziny ochrony środowiska szacuje się na 50 mld EUR rocznie⁴. Można uzyskać wiele korzyści dzięki ulepszonemu wdrażaniu bez konieczności tworzenia nowych przepisów.

Wymaga to, między innymi, przestrzegania prawa ochrony środowiska w praktyce, tj. aby przedstawiciele przemysłu, przedsiębiorstwa użyteczności publicznej, właściciele gruntów i inne „podmioty odpowiedzialne”⁵ wypełniali zobowiązania w zakresie

¹ http://ec.europa.eu/environment/eir/country-reports/index_en.htm

² Łączne szacunki OECD, Biura Narodów Zjednoczonych ds. Narkotyków i Przestępczości (UNODC), Programu Środowiskowego Organizacji Narodów Zjednoczonych (UNEP) i Interpolu dotyczące wartości pieniężnej wszystkich przestępstw przeciwko środowisku wskazują, że jest to czwarte co do częstości występowania przestępstwo międzynarodowe.

³ Około sześciuset rocznie.

⁴ http://ec.europa.eu/environment/enveco/economics_policy/pdf/report_sept2011.pdf Elementy kosztów obejmują, między innymi, koszty środowiskowe i zdrowotne, niezrealizowane korzyści w ekologicznych gałęziach przemysłu, zakłócenia w funkcjonowaniu rynku i koszty administracyjne dla przemysłu.

⁵ Tj. osoby fizyczne lub prawne, w tym organy publiczne, które muszą przestrzegać zobowiązań wynikających z przepisów UE w zakresie ochrony środowiska przy wykonywaniu działań wiążących się z wpływem emisji lub innymi oddziaływaniami fizycznymi na środowisko.

ochrony środowiska dotyczące ich działalności. Zobowiązania mogą mieć formę zakazów, ogólnych wiążących zasad, zezwoleń i innych środków wdrożonych w celu ochrony środowiska, zdrowia publicznego i długoterminowych potrzeb społeczeństwa w zakresie zasobów.

Słabe mechanizmy zapewniania przestrzegania prawa i skutecznego zarządzania środowiskiem na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym są jednymi z przyczyn niepowodzenia wdrażania przepisów z dziedziny ochrony środowiska⁶. Stanowią one również czynnik nieuczciwej konkurencji⁷ i szkód gospodarczych, takich jak utrata wpływów z podatków, i podważają publiczne zaufanie do skuteczności przepisów UE.

Niniejszy komunikat ma na celu wzmocnienie takich mechanizmów. Uzupełnia on komunikat „Prawo Unii: Lepsze wyniki dzięki lepszemu stosowaniu”, w którym Komisja określiła, w jaki sposób zintensyfikuje swoje wysiłki w zakresie stosowania, wdrażania i egzekwowania prawa Unii⁸.

2. POTRZEBA ZAPEWNIENIA PRZESTRZEGANIA PRAWA OCHRONY ŚRODOWISKA

Państwa członkowskie są zobowiązane do wykazania woli współpracy w dobrej wierze w celu osiągnięcia celów UE⁹. Trybunał Sprawiedliwości wywodzi z powyższego obowiązek organów państwa członkowskiego w zakresie usunięcia skutków nieprzestrzegania prawa UE¹⁰ oraz wymóg aby środki egzekwowania prawa były skuteczne, współmierne do przewinienia i miały charakter odstraszający¹¹. Państwa członkowskie muszą zatem dysponować odpowiednimi mechanizmami zapewniającymi wywiązywanie się ze zobowiązań wynikających z członkostwa w UE.

Przyczyny nieprzestrzegania prawa ochrony środowiska mogą być różne, w tym: nieporozumienia, brak zrozumienia lub akceptacji zasad, brak inwestycji, oportunizm i przestępczość. Wpływ nieprzestrzegania prawa na środowisko, zdrowie ludzkie i gospodarkę zależy od charakteru, skali i trwałości naruszeń.

W praktyce mechanizmy zapewniania przestrzegania prawa obejmują stosowanie przez państwa członkowskie trzech szerokich kategorii interwencji (łącznie określanych jako „zapewnienie przestrzegania prawa ochrony środowiska”):

⁶ „Przegląd wdrażania polityki ochrony środowiska UE: Wspólne wyzwania i jak łączyć wysiłki by uzyskiwać lepsze wyniki” (COM(2017) 63).

⁷ Przedstawiciele legalnie funkcjonującej branży odpadów ostrzegali już o tym, ponieważ nielegalne podmioty zajmujące się odpadami mogą wyeliminować legalne podmioty, np. poprzez unieszkodliwianie odpadów na nielegalnych wysypiskach.

⁸ 2017/C 18/02.

⁹ Zob. art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej.

¹⁰ Zob. na przykład sprawa C-201/02 *Wells*, UE: 2004: 12, pkt 64–65.

¹¹ Zob. na przykład sprawa 68/88 *Komisja przeciwko Grecji* [1989] ECR 2965, pkt 23 i pkt 24.

- *propagowanie przestrzegania prawa ochrony środowiska* pomaga podmiotom odpowiedzialnym egzekwować przestrzeganie przepisów za pomocą takich środków, jak: wskazówki, „najczęściej zadawane pytania” i punkty wsparcia;
- *monitorowanie przestrzegania prawa ochrony środowiska* określa i charakteryzuje postępowanie podmiotu odpowiedzialnego oraz wykrywa i ocenia wszelkie naruszenia przepisów, stosując kontrole w zakresie ochrony środowiska i inne kontrole;
- *działania następcze i wykonawcze* polegają na odwołaniu się do prawa administracyjnego, karnego i cywilnego w celu ukroczenia działań niezgodnych z prawem, zniechęcania do nich, sankcjonowania za nie i uzyskiwania środków naprawczych i zachęcanie do przestrzegania prawa ochrony środowiska.

Interwencje te są przeprowadzane przez różne organy państw członkowskich. Instytucje pełniące funkcje kontrolne zazwyczaj przeprowadzają kontrole rutynowe lub kontrole *ad hoc* i propagują przestrzeganie prawa ochrony środowiska. Funkcjonariusze policji i służby prokuratorskie odgrywają ważną rolę w prowadzeniu dochodzeń i ściganiu bezprawnych działań. Różne instytucje mogą być ze sobą powiązane w ramach „łańcucha zapewniania przestrzegania prawa ochrony środowiska”, gdzie inspektorzy, służby celne i policyjne oraz prokuratorzy współpracują przy gromadzeniu materiału dowodowego i prowadzeniu dochodzeń. Instytucje kontrolne mogą być bardzo pomocne przy analizowaniu problemów związanych z powszechnym nieprzestrzeganiem prawa lub wyników poszczególnych organów.

Zapewnienie przestrzegania prawa ochrony środowiska zmniejsza ryzyko, że niektóre podmioty odpowiedzialne nie będą respektować swych zobowiązań, a tym samym będą negatywnie wpływać na stan: wody, powietrza, różnorodności biologicznej, zdrowia ludzkiego czy gospodarki. Dokonuje się tego poprzez ocenę przyczyn i skutków nieprzestrzegania prawa oraz stosowanie elastycznego zestawienia trzech klas interwencji w celu wywarcia wpływu na zachowanie podmiotów odpowiedzialnych. Koncepcja¹² rozwinęła się z biegiem czasu na podstawie wymiany wiedzy z ekspertami, np. z państw członkowskich i sieciami osób zawodowo zajmujących się ochroną środowiska¹³.

3. WYZWANIA

Organy państw członkowskich odpowiedzialne za zapewnienie przestrzegania prawa ochrony środowiska napotykać liczne wyzwania, w szczególności wynikające z:

- zakresu i różnorodności unijnych przepisów ochrony środowiska dotyczących działań mających wpływ na środowisko,

¹² Dalsze szczegóły przedstawiono w dokumencie roboczym służb Komisji dołączonym do niniejszego komunikatu – SWD(2018) 10.

¹³ Zob. na przykład zasady przewodnie dotyczące zapewnienia przestrzegania prawa ochrony środowiska: <http://minisites.ieep.eu/work-areas/environmental-governance/better-regulation/make-it-work/subjects/2015/08/compliance-assurance>

- faktu, że przepisy obowiązują na całych terytoriach państw członkowskich, zarówno na obszarach wiejskich, jak i miejskich,
- istnienia uznanych problemów związanych z zanieczyszczeniem wody i powietrza, unieszkodliwianiem odpadów i degradacją środowiska naturalnego,
- oczekiwań społeczeństwa,
- liczby i różnorodności podmiotów, które muszą przestrzegać wymogów ochrony środowiska,
- różnorodności problemów związanych z przestrzeganiem prawa ochrony środowiska, które mogą się pojawiać,
- trudności z wykrywaniem i rozwiązywaniem tych problemów, w szczególności w odniesieniu do przestępstw przeciwko środowisku.

Można również dodać do tej listy kwestię wydajności, ponieważ obowiązki są często przydzielane małym instytucjom z ograniczonymi zasobami finansowymi, niską liczbą zatrudnionych lub brakiem specjalistycznej wiedzy¹⁴. W wielu państwach członkowskich budżety inspektoratów ochrony środowiska pozostały na tym samym poziomie albo nawet zmniejszyły się wskutek kryzysu finansowego. W obliczu tych wyzwań nawet duże, dysponujące odpowiednimi zasobami organy mogą mieć trudności z samodzielnym opracowaniem wiedzy na temat najlepszych sposobów zapewnienia przestrzegania prawa.

Wyzwania stojące przed tymi organami doprowadziły do zapotrzebowania na różne formy wsparcia na poziomie UE i pojawienia się takich form wsparcia na poziomie UE. Tego rodzaju wsparcia zostały podsumowane w tabeli 1 poniżej, wraz z konkretnymi korzyściami płynącymi z poszczególnych pozycji.

Tabela 1: Formy wsparcia w celu zapewnienia przestrzegania prawa ochrony środowiska i płynące z nich korzyści

Rodzaj wsparcia	Korzyści
Unijne sieci osób zawodowo zajmujących się ochroną środowiska	Umożliwiają osobom zawodowo zajmującym się ochroną środowiska wymianę wiedzy i doświadczeń oraz wspólne opracowanie niektórych innych form wsparcia zawartych w tej tabeli
Ocena na poziomie UE systemów państw członkowskich w zakresie zapewniania przestrzegania prawa ochrony środowiska	Umożliwia porównywanie i identyfikowanie mocnych i słabych stron

¹⁴ Zob. na przykład sprawozdanie z wyzwań w zakresie wdrażania opublikowane przez sieć Unii Europejskiej na rzecz wdrażania i przestrzegania prawa ochrony środowiska (IMPEL) <https://www.impel.eu/impel-study-confirms-that-significant-challenges-remain-in-implementing-eu-environmental-law/> Zaktualizowany raport potwierdza i podkreśla ustalenia.

Ogólnie dostępne portale informacyjne na temat zapewniania przestrzegania prawa ochrony środowiska	Umożliwiają uczenie się, dzielenie się dobrymi praktykami i łatwe porównywanie oraz zwiększanie transparentności i odpowiedzialności
Mechanizmy ułatwiające współpracę, koordynację, dzielenie się wiedzą i doświadczeniem oraz współpracę w całej UE oraz wkład w zapewnienie przestrzegania prawa ochrony środowiska ze strony innych państw członkowskich i organów	Zwiększa skuteczność dzięki współpracy Umożliwia naukę na podstawie wiedzy specjalistycznej opracowanej w innym miejscu
Zasada wzajemnej zgodności w ramach wspólnej polityki rolnej (WPR)	Przyczynia się do zapewnienia przestrzegania przez rolników wymogów w zakresie ochrony środowiska
Informacje i wskazówki dotyczące dobrych praktyk	Umożliwiają naukę na podstawie wiedzy, która została już zdobyta Zmniejszają potrzebę rozwijania dobrych praktyk od podstaw (korzyści w zakresie wydajności)
Programy szkoleniowe, materiały szkoleniowe i wskazówki dotyczące umiejętności	Umożliwiają rozwijanie i utrzymywanie umiejętności
Dostępność generowanych przez UE źródeł danych, takich jak zdjęcia satelitarne	Rozszerza możliwości skutecznego zapewnienia przestrzegania prawa ochrony środowiska
Wsparcie finansowe UE	Pomaga organom zapewniającym przestrzeganie prawa ochrony środowiska lepiej realizować ich cele

Inspektorzy, funkcjonariusze policji, urzędnicy celni, prokuratorzy, sędziowie i audytorzy utworzyli już oddzielne sieci na poziomie europejskim, aby dzielić się wiedzą i zdobywać wiedzę na temat zapewnienia przestrzegania prawa ochrony środowiska¹⁵. Oni i inni oferują pozytywne przykłady różnych rodzajów wsparcia podsumowanych powyżej. Uwzględniając ich obecne ograniczenia dotyczące zasięgu i zakresu, przykłady te wskazują, w jaki sposób, przy wkładzie ze strony Komisji, można

¹⁵ Inspektorzy są reprezentowani przez sieć Unii Europejskiej na rzecz wdrażania i przestrzegania prawa ochrony środowiska (IMPEL). Funkcjonariusze policji reprezentowani są przez EnviCrimeNet, prokuratorzy – przez Europejską Sieć Prokuratorów ds. Przestępczości przeciwko Środowisku (ENPE), sędziowie – przez Unijne Forum Sędziów ds. Przestępczości przeciwko Środowisku (EUFJE) a audytorzy środowiskowi – przez wyspecjalizowaną grupę roboczą w zakresie audytu środowiskowego w ramach Europejskiej Organizacji Najwyższych Organów Kontroli (EUROSAI).

zrobić więcej na rzecz zwiększenia przestrzegania prawa ochrony środowiska i wzmocnienia zarządzania środowiskiem¹⁶.

4. UZASADNIENIE DZIAŁAŃ

Komisja rozważyła szereg opcji mających na celu poprawę przestrzegania prawa ochrony środowiska, w tym opcje legislacyjne, a w 2014 r. przygotowała projekt sprawozdania z oceny skutków, aby podejmować decyzje w oparciu o rzetelne informacje. Komisja stwierdziła, że plan działania z ukierunkowanymi środkami wsparcia w celu zaspokojenia praktycznych potrzeb jest opcją, która najprawdopodobniej przyniesie wyniki w kilku priorytetowych obszarach już w krótkim czasie.

Etap przygotowawczy, w tym konsultacje z państwami członkowskimi i sieciami osób zawodowo zajmujących się ochroną środowiska¹⁷, potwierdził wartość form wsparcia podsumowanych w tabeli 1 i wskazał sposoby wzmocnienia tych form, a także opracowania nowych narzędzi. Sieci osób zawodowo zajmujących się ochroną środowiska podkreślały znaczenie dzielenia się wiedzą fachową i podejmowania bardziej skoordynowanych wysiłków we wszystkich państwach członkowskich. Eksperti wskazywali na znaczenie szkolenia zawodowego i skutecznego dzielenia się wiedzą. W ramach konsultacji zidentyfikowano również wiele sektorów, w których istnieje znaczące zapotrzebowanie na materiały referencyjne dotyczące dobrych praktyk oraz na nowe narzędzia. Kwestie przestępstw związanych z odpadami i ochroną przyrody zostały wyróżnione jako szczególnie godne uwagi. Priorytetami wspólnej polityki rolnej (WPR) na lata 2014–2020 są „zrównoważone gospodarowanie zasobami naturalnymi i działania na rzecz klimatu” – realizowane za pomocą różnych uzupełniających instrumentów polityki, w tym zasady wzajemnej zgodności. W dokumencie roboczym służb Komisji zatytułowanym „Rolnictwo i zrównoważona gospodarka wodna na terenie Unii Europejskiej”¹⁸ padło już odniesienie do przedstawionej tu inicjatywy, jako środka służącego udoskonaleniu krajowych systemów zapewniania przestrzegania prawa ochrony środowiska w odniesieniu do przepisów dotyczących wody w związku z prowadzeniem działalności rolniczej. Podobnie plan działania Komisji na rzecz przyrody, ludzi i gospodarki¹⁹ wskazuje na potrzebę zwiększenia przestrzegania prawa ochrony środowiska²⁰. Pozostałe tematy, które uwzględniono w konsultacji, to wkład, jaki technologia może wnieść w wykrywanie nieprzestrzegania prawa ochrony środowiska oraz ważna rola obywateli składających skargi i przekazujących je organom

¹⁶ Zob. dokument przedstawiający stanowisko IMPEL w sprawie zapewnienia przestrzegania prawa ochrony środowiska <https://www.impel.eu/position-paper-on-environmental-compliance-assurance/> Europejska Sieć Prokuratorów ds. Przestępczości przeciwko Środowisku (ENPE) przedstawiła również podobny dokument przedstawiający jej stanowisko.

¹⁷ Zob. na przykład podsumowanie konferencji zainteresowanych stron z dnia 31 stycznia 2017 r. oraz warsztatów z dnia 20 marca 2017 r. dostępne pod adresem: <http://ec.europa.eu/environment/legal/law/inspections.htm>

¹⁸ Dokument roboczy służb Komisji SWD(2017) 153 final z 28.4.2017.

¹⁹ COM(2017) 198 final i dokument roboczy służb Komisji SWD(2017) 139 final.

²⁰ Zob. w szczególności priorytet B „Budowanie zaangażowania politycznego i wzmocnienie przestrzegania prawa”.

krajowym. Niektóre istniejące przepisy prawa UE w zakresie ochrony środowiska jednoznacznie przewidują rolę wytycznych lub wskazówek dotyczących kontroli²¹ i wskazane jest rozpoczęcie wywiązywania się z tych wytycznych. Prace nad pierwszymi sprawozdaniami w odniesieniu do poszczególnych państw w zakresie wdrażania polityki ochrony środowiska podkreśliły możliwości ulepszenia informacji zwrotnych przekazywanych przez Komisję państwom członkowskim na temat zapewniania przestrzegania prawa ochrony środowiska i innych aspektów administracji publicznej. Wreszcie konsultacje wykazały potrzebę nawiązania dialogu na wysokim szczeblu między osobami zawodowo zajmującymi się zapewnianiem przestrzegania prawa ochrony środowiska a kierownikami wyższego szczebla w organach administracji odpowiedzialnych za ochronę środowiska.

5. DZIAŁANIA

Na plan działania składa się dziewięć działań dostosowanych do powyższych potrzeb określonych na etapie przygotowawczym. Podsumowano je w tabeli 2²².

Tabela 2: Przegląd działań

Nr	Działanie	Harmonogram działań
1	Poprawa wdrażania wiedzy na temat zapewnienia przestrzegania prawa ochrony środowiska w całej UE za pomocą wzajemnych ocen, wspólnych działań w zakresie egzekwowania prawa, wizyt zapewniających przestrzeganie prawa ochrony środowiska oraz korzystania z narzędzia wzajemnych ocen TAIEX-EIR Peer2Peer ²³	2019
2	Identyfikacja niezbędnych umiejętności zawodowych i potrzeb szkoleniowych inspektorów ochrony środowiska oraz poprawa współpracy z osobami zawodowo zajmującymi się ochroną środowiska i innymi podmiotami promującymi doskonałość oraz zapewniającymi szkolenia dla specjalistów zapewniających przestrzeganie prawa ochrony środowiska na poziomie krajowym i europejskim	2018
3	Ułatwianie dzielenia się dobrymi praktykami , przygotowywanie materiałów źródłowych i referencyjnych, promowanie możliwości finansowania w celu zapewnienia przestrzegania prawa ochrony środowiska oraz zbadanie możliwości utworzenia portalu poświęconego szeroko pojętemu wdrażaniu przepisów w zakresie ochrony środowiska	2019
4	Przygotowanie dokumentu zawierającego wytyczne dotyczące dobrych praktyk w zakresie strategii zwalczania przestępstw przeciwko środowisku i innych powiązanych naruszeń , ze szczególnym uwzględnieniem przestępstw związanych z odpadami	2019

²¹ Zob. art. 22 ust. 1 lit. d) dyrektywy 2006/21/WE w sprawie gospodarowania odpadami pochodzącymi z przemysłu wydobywczego oraz zmieniającej dyrektywę 2004/35/WE, Dz.U. L 102 z 11.4.2006, s. 15 oraz art. 23 ust. 4 dyrektywy 2010/75/UE w sprawie emisji przemysłowych, Dz.U. L 334 z 17.12.2010, s. 17.

²² Dalsze szczegóły podano w towarzyszącym dokumencie roboczym służb Komisji SWD(2018) 10.

²³ http://ec.europa.eu/environment/eir/p2p/index_en.htm

Nr	Działanie	Harmonogram działań
	i ochroną przyrody	
5	Przygotowanie wytycznych dotyczących dobrych praktyk w zakresie zapewniania przestrzegania prawa ochrony środowiska na obszarach wiejskich (w odniesieniu do gleby i wody)	2019
6	Przygotowanie wytycznych technicznych dla inspekcji obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych	2018
7	Przygotowanie dokumentacji na temat dobrych praktyk w zakresie rozpatrywania skarg dotyczących środowiska i zaangażowania obywateli na poziomie państw członkowskich , w tym za pośrednictwem nauki obywatelskiej (ang. <i>citizen science</i>) i współpracy z państwami członkowskimi w celu podzielenia się dobrymi praktykami na temat skutecznych krajowych mechanizmów rozpatrywania skarg dotyczących prawa UE w dziedzinie środowiska	2019
8	Zwiększanie wydajności i wykorzystania informacji pochodzących z wywiadu geoprzestrzennego w celu zapewnienia przestrzegania prawa ochrony środowiska i promowania projektów dotyczących dobrych praktyk (np. z wykorzystaniem danych z programu Copernicus)	2019
9	Ocena krajowych systemów zapewniania przestrzegania prawa ochrony środowiska w ramach szerszych ram oceny zarządzania i regularne przedstawianie informacji zwrotnych państwom członkowskim, również w ramach przeglądu wdrażania polityki ochrony środowiska	2019

6. WZMOCNIENIE WSPÓŁPRACY

Z jednej strony Komisja, pełniąc rolę strażniczki Traktatów, odgrywa kluczową rolę w zapewnianiu pełnego i prawidłowego stosowania unijnego prawa w zakresie ochrony środowiska pod kontrolą Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości. Z drugiej zaś strony państwa członkowskie ponoszą główną odpowiedzialność za prawidłowe wdrożenie prawa UE. Obecny plan działania przyczyni się do rozwiązania stojących przed państwami członkowskimi wyzwań, o których wspomniano na wstępie.

Aby upewnić się, że niniejszy plan działania przyniesie pożądane rezultaty, państwa członkowskie są proszone o:

- ułatwienie udziału organów władz państwowych w ramach współpracy sieciowej na poziomie UE;
- zapewnienie wykorzystania wskazanych dobrych praktyk, w szczególności związanych ze stosowaniem podejścia opartego na ryzyku i transparentnością oraz stosowaniem narzędzi opracowanych w ramach planu działania;
- ułatwienie prowadzenia szkoleń i rozwoju umiejętności zawodowych;

- zapewnienie właściwego poziomu współpracy i koordynacji między organami pełniącymi rolę zapewniania przestrzegania prawa ochrony środowiska;
- zapewnienie odpowiedniego przydziału zasobów ludzkich i finansowych w celu zapewnienia przestrzegania prawa ochrony środowiska na terytoriach tych państw członkowskich.

Komisja powoła również grupę ekspertów („Forum ds. Przestrzegania Prawa Ochrony Środowiska i Zarządzania Środowiskiem”)²⁴ w celu zarządzania realizacją planu działania i umożliwienia wymiany poglądów z kierownikami wyższego szczebla państw członkowskich na temat sposobów poprawy przestrzegania prawa ochrony środowiska i aspektami zarządzania wdrażaniem. Forum będzie w szczególności składać się z przedstawicieli państw członkowskich i sieci osób zawodowo zajmujących się ochroną środowiska na szczeblu UE, przedstawicieli Rady, Parlamentu, Komitetu Regionów i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego. Komisja będzie również dążyć do zaangażowania innych zainteresowanych stron, w tym organizacji pozarządowych i organizacji przedsiębiorców, a także omówi najlepsze sposoby osiągnięcia go na pierwszym spotkaniu Forum ds. Przestrzegania Prawa Ochrony Środowiska i Zarządzania Środowiskiem.

Realizacja działań będzie procesem opartym na współpracy, obejmującym swym zasięgiem nie tylko Forum ds. Przestrzegania Prawa Ochrony Środowiska i Zarządzania Środowiskiem, ale także sieci osób zawodowo zajmujących się ochroną środowiska. Sieci otrzymają pomoc ułatwiającą im nawiązywanie współpracy. Komisja będzie również nadal wspierać sieci w ich rozszerzonych rolach.

Istniejące instrumenty finansowe UE, takie jak LIFE²⁵ i Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego (ISF)²⁶, mogą zaoferować konkretne sposoby wspierania różnych rodzajów zapewnienia przestrzegania prawa ochrony środowiska i działań w zakresie zarządzania środowiskiem. W związku z tym zachęca się państwa członkowskie, sieci osób zawodowo zajmujących się ochroną środowiska i inne zainteresowane strony do pełnego wykorzystania istniejących instrumentów finansowych UE.

Opracowując plan działania, Komisja weźmie również pod uwagę istotny zewnętrzny i globalny wymiar unijnego prawa ochrony środowiska, odzwierciedlony w udziale UE w regionalnych i globalnych konwencjach. Na przykład globalny handel i globalne łańcuchy dostaw są istotne dla gospodarowania odpadami i ochrony różnorodności biologicznej. W rzeczywistości zapewnienie przestrzegania prawa ochrony środowiska

²⁴ C(2018) 10.

²⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1293/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia programu działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE) i uchylające rozporządzenie (WE) nr 614/2007, Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s.185.

²⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 513/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiające, w ramach Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego, instrument na rzecz wsparcia finansowego współpracy policyjnej, zapobiegania i zwalczania przestępczości oraz zarządzania kryzysowego oraz uchylające decyzję Rady 2007/125/WSiSW, Dz.U. L 150 z 20.5.2014, s. 93.

ma szerokie, globalne znaczenie i jest niezbędne między innymi do realizacji celów zrównoważonego rozwoju. Wzmocnienie zapewnienia przestrzegania prawa ochrony środowiska w Europie pomoże Unii dać przykład i być skutecznym partnerem na szczeblu międzynarodowym.

7. MONITOROWANIE WYNIKÓW I DZIAŁANIA NASTĘPCZE

Ten plan działania stanowi podstawę realizowanego obecnie programu prac na lata 2018–2019. Program zostanie poddany przeglądowi w 2019 r., i w razie potrzeby dodane zostaną nowe działania, po konsultacji z Forum ds. Przestrzegania Prawa Ochrony Środowiska i Zarządzania Środowiskiem.

Przewidziane ramy oceny (działanie nr 9) stworzą podstawę do zbadania, w jaki sposób zapewniane jest przestrzeganie prawa ochrony środowiska i jakie postępy czynią organy administracji w państwach członkowskich, umożliwiając działania następce w ramach EIR i oceniając do końca pierwszego programu prac, czy inne inicjatywy są niezbędne w tym obszarze.

8. WNIOSKI

Niniejszy plan działania stanowi odpowiedź na zapotrzebowanie na praktyczne wsparcie dla osób zawodowo zajmujących się ochroną środowiska pracujących na terenie całej UE w celu poprawy przestrzegania prawa ochrony środowiska i zarządzania środowiskiem. Poza wyżej wymienionymi korzyściami, plan działania pomoże wspólnie ustanowić bardziej spójne podejście w ramach UE do rozwiązywania problemów związanych z przestrzeganiem prawa ochrony środowiska i zarządzaniem środowiskiem. Wyniki powinny umożliwić osobom zawodowo zajmującym się ochroną środowiska: lepsze rozwiązywanie naruszeń przepisów dotyczących ochrony środowiska i nieuczciwej konkurencji, a także lepsze usuwanie szkód poczynionych przez te naruszenia; zapewnienie lepszej pomocy podmiotom odpowiedzialnym w wypełnianiu zobowiązań; podniesienie zaufania społecznego w zakresie zapewnienia przestrzegania prawa ochrony środowiska, a także, co najważniejsze, zapewnienie lepszej ochrony europejskiego wspólnego dziedzictwa.